

IESVS, MARIA, IOSEPH, CVM DIVO ANTONIO A PADVA,
B. Salvatore ab Orta, & Tutelaribus.

JURIS DEMONSTRATIO.

PRO

DOCTORE IOANNE
PADRELL PRESBITERO.

CONTRA

REVERENDVM
PRIOREM, ET CONVENTUM
BEATÆ MARIÆ DE MERCEDE REDEMPTIONIS
Captivorum præsentis Civitatis.

REFERENTE NOBILILI, ET INTEGERRIMO DON
Bonaventura de Tristany, Conciliario Meritissimo.

Actuario, Texidor.

REGIA sententia lata Referente Nobili, & eru-
ditissimo Don Josepho de Pastor & Mora, die
9. Novembris 1688. Bartholomeus Nadal, & Jo-
sephus Remanyà, vti tutores & curatores, &
Joânes Padrell, vti administrator personæ, & bono-
rum Annæ Mariæ Barraquer, filiæ, & hæredis Jacobi Barraquer,
Curritoris auris Civis Barcinonæ, fuerunt condemna-
ti de bonis dic-
tæ tutelæ, & administrationis, ad dandum, & solvendum inter alia

A

dictis

dictis Reverendo Priori, & Conventui Beatæ Mariæ de Mercede, redemptionis Captivorum, ex persona Fratris Jacobi Barraquer, Religiosi ejusdem Ordinis 1000 ꝑ. monetæ Barcinonæ, ratione legati, quod dictus Jacobus Barraquer, eius pater, cum suo testamento reliquit in casu, quo aliquis ex filiis suis masculis, in Sacris Ordinibus esset constitutus, vel in aliqua Religione professus; Quæ Regia sententia in gradu supplicationis, quo ad hoc tantum caput fuit confirmata, etsi quo ad alia fuerit in melius commutata Regia sententia lata die 21. Februarij 1690. Referente Nobili, & literatissimo Don Christophoro de Potau.

2 Ioannes Padrell dicto administratorio nomine, pro obtemperandis dictis Regijs sententijs, illarumque executioni, solvit dicto Priori, & Conventui dictam quantitatem 1000 ꝑ. (quam jam libenter obtulerat prestare, tempore comparitionis in causa) vna cum interesse illius decurso, à die litis motæ. Sitiens adversans majori quantitate ratione dicti interesse, in hac vltiori liquidatione, petijt illud à die mortis Jacobi Barraquer, patris dicti Fratris Jacobi, ex quo dictum legatum fuit conceptum in satisfactionem, & solutionem legitimæ, & quod de similibus legatis, ita à jure est debitum interesse. Recognoscens postea debilem, & incivilem esse prætentionem hanc, ab ea recessit, & solum petijt interesse contentiosi legati, à die ingressus in religionem dicti Fr. Jacobi. Sed adhuc in hac prætentionis diminutione seu reductione pars hæc non acquievit, ex quo autumabat nullum esse debitum interesse nisi à die litis motæ. Cæterum Regia provisione vltioris liquidationis facta per dictum Nobilem de Pastor 14. Julij iacentis anni, fuit declaratum, esse debitum interesse contentiosi legati à die 26. Maij 1685. professionis emissæ dicti Fr. Jacobi, vsque ad diem 17. Martij 1687. litis motæ, ad rationem solidi pro libra, & pro illo 92 ꝑ. & 7. denar. salva vltiori liquidatione, & calculi errore.

3 Suplicarunt dicti tutores, & administrator à dicta Regia provisione contrario imperio, & hæc pars Dr. Joannis Padrell, in forma, pretenditque in ea, illam in melius esse cõmutandã. Et omissis his ex quibus demonstratur nullũ esse debitũ interesse, de quibus latè schedula data 2. Maij 1690. Solũ in præsentis discursu meũ arripuerunt animũ, ea que concludenter ostendunt, quod esto aliquod esset debitum interesse (quod negatur) tamen istud non deberet esse, prout fuit liquidatum in dicta Regia provisione, habito respectu ad quantitatem legatam, dinumerando, & liquidando illud ad rationem solidi pro libra dictæ quantitatis legatæ; sed habito respectu ad fructus ab hærede perceptos, in illa quota corporum hæreditariorum fructiferorum legitimæ correspondentium; & ad illos fructus, quos percepisset

M. 3. Tomo 1

set filius, si legitimam non in legato pecuniæ, sed in hæreditarijs corporibus accepisset: sicque non constituto, quæ sint bona fructifera hæreditatis, quos fructus illa producant, & tandem quanti sint fructus suæ legitimæ correspondentes, nulla liquidatio prætensi interesse fieri valet. In quorum evidentem demonstrationem sequentia animadvertuntur.

4 Primò, verissimum esse, ex legitima deberi fructus, vel interesse filio, à die mortis patris, l. Papinianus 8. §. Vnde si quis, ff. de inoff. test. Peregrin. de fideicom. artic. 36. num. 60. & ibi Censal. Merlin. de legit. lib. 2. tit. 1. quæst. 1. num. 3. Leotard. de usur. quæst. 18. num. 19. Font. decis. 91. num. 15. & decis. 572. num. 10. cum seqq. Canc. var. par. 1. cap. 3. num. 53. & par. 3. cap. 16. num. 79. cum seqq. Idemque procedere, ex legato factò pro legitima. Peregrin. de fideicom. art. 36. num. 69. & ibi Censal. Franchis decis. 175. per tot. & decis. 16. Fab. in Cod. lib. 6. tit. 26. dis. 1. & 12. Leotard. d. cap. 18. num. 19. Marin. allegat. 75. num. 17. Gratian. decis. 4. n. 35.

5 Secundò, quod etsi proximè stabilita regula, absolute vera sit, tamen magna est inter DD. controversia, quoties legatum pro legitima, est relictum in certa, & determinata pecuniæ quantitate, quo in casu plures sunt absolute negantes dictum interesse, illudque tantum concedentes à die interpellationis; ea de ratione, quia pecunia ex se est sterilis, & infructifera, sicque minime fructus producit, sine labe, & vitio usuræ, vt videre est apud Vincentium de Franchis decis. 16. num. 3. & decis. 374. num. 2. & decis. 575. per tot. Peregrin. de fideicom. art. 36. num. 69. & alios, quos allegat Font. decis. 92. num. 16. Card. de Luca in locis infra referendis. Cæterum maioris notæ DD. sunt contrarium defendentes, dictumque interesse concedentes, sed cum hoc grano salis, scilicet, quod in hæreditate corpora fructifera sint, neutiquam vero, si omnia infructifera, & sterilia sint, pro ut ita distinguunt Craveta consil. 966. num. 19. cum seq. lib. 5. Riminald. Jun. cons. 31. à num. 143. ad 141. lib. 1. Peregrin. de fideicom. art. 36. num. 69. Rovit. consil. 20. num. 6. & ibi Altim. num. 2. cum seq. Franch. decis. 16. num. 3. & ibi Carolus Antonius de Luca sub num. 2. lib. 1. & in observ. ad decis. 559. in fin. lib. 2. Giurba in consuetud. Senat. Masserat. cap. 4. glos. 4. par. 1. num. 15. & in decis. 65. num. 6. Rosa consult. 29. num. 75. cum seq. Card. de Luca lib. 6. de dote disc. 110. num. 5. cum seqq. & lib. 5. de usur. disc. 33. num. 3. & disc. 28. num. 7. & lib. 9. de legit. disc. 26. num. 11. latè Bonden. colluct. legal. collec. 21. num. 195. cum seqq.

6 Tertiò, quod præfatæ distinctionis fundamentum (vt dicunt dicti DD.) totum in eo consistit, quod iniquum erat, hæredem fructibus corporum hæreditariorum fructiferorum, in quorum quo-

4
 ra legitima erat danda, secluso legato, lucrari, pro toto tempore quo ipse quantitatem pro legitima legatam, pœnes se retinebat, illamq; solvere diferebat; quare, vt huic iniquitati occurreretur, dixerunt subrogandam esse dictam pecuniam pro legitima assignatam in locum ratæ corporum hæreditariorum fructiferorum legitime correspondentium, quæ quidem subrogatio locum sibi vindicare non potest, quoties corpora hæreditaria sterilia, & infructifera sunt, tanquam tali casu cessante in hæredem ratione lucri, ex fructuum perceptione provenientes; ideoque isto in casu negarunt dictum interesse; non vero in illo; ex quo enim dicta pecunia est subrogata in locum corporum hæreditariorum, quemadmodum filius ex corporibus percepisset fructus, eodem modo debet percipere interesse ex pecunia loco corporum subrogata, vt ita terminanter tradunt supradicti DD. & pro cunctis Scipio Rovit. *consil. 20. num. 7. ibi: Cum enim dicta pecunia sit subrogata in locum corporum, quemadmodum filius ex corporibus percepisset fructus; eodem modo debet percipere interesse ex pecunia loco corporum subrogata, quia subrogatum debet sorti-ri naturam eius, in cuius locum subrogatur, l. si cum, §. qui iniuriarum, ff. si quis caut. §. fuerat inst. de act. l. Parabolani, Cod. de Episc. & Cler. cum vulgat. ita in proprijs terminis huius casus consuluit Alexand. *conf. 68. num. 3. vers. Accedit, & num. 4. lib. 1. Benedict. de Benedict. alias Capra omnino videndus conf. 153. per tot.**

7 Quartó, quod hanc subrogationem pecuniæ pro legitima assignata, in locum ratæ corporum hæreditariorum, declararunt præfati DD. in hunc modum, præsupponendo scilicet quemdam occultum contractum emptionis, & venditionis, quasi quod heres emisset corpora frugifera, ex quorum quota legitima solvenda veniebat, cuius occultæ emptionis pretium consistebat in quantitate pro legitima assignata; ita quod filius cui legitima erat debita, quasi venditor, hæres autem quasi emptor diceretur: Cumque ipse hæres tanquam emptor, retineat quotam dictorum corporum hæreditariorum legitime correspondentium, fructibusque illius gaudeat, retineat quoque pecuniam pro legitima assignatam, tanquam pretium prædictæ occultæ emptionis: ideo DD. supradicti observando æquitativum præceptum Diocletiani, & Maximiani, in *l. curabit, Cod. de action. emp.* asseverarunt, hæredem, qui tanquam emptor dictorum corporum hæreditariorum, ex quibus legitima solvenda erat, fructus percepit, retinuitque dictæ emptionis præteritum, compellendum esse ad quantitatem pro legitima assignatam restituere, vna cum vsuris, seu interesse, iuxta terminos, & cancellos, dictæ *l. curabit*, ac si verus, & proprius esset emptor, pro ut eleganter explicarunt DD. supradicti, & alij transcribendi infra n. 13. cū seq. pro nunc tamen cōtentabor transcribere

re celebrem doctrinam Card. de Luca lib. 5. de usur. disc. 28. num. 7. ibi: Sed si assis hereditarius parentis consistat in bonis fructiferis, ad quorum usuram evitandam, filio non contradicenti relinquatur legitima in quantitate, pro ista donec solvatur, debentur etiam, citra usuram accessiones, seu fructus, tanquam recompensativi, cum ita occultari dicatur implicitus contractus emptionis, & venditionis, dictaque quantitas dicatur pretium ipsorum bonorum, & consequenter intrat ratio, seu aequitas dicti textus in l. curabit, ut tanquam absolutum admititur apud Orthobonum dictis decis. 38. & 81. & in specie advertitur per Leotard. quest. 18. num. 19. & seqq. Staib. de interesse lib. 2. tit. 2. quest. vnic. Rot. decis. 186. post Pacific. & saepius cum sit distinctio hodie in foro plana, & habetur sub tit. de feud. disc. 108.

8 Idem de Luca dict. lib. 5. de usur. disc. 33. sub num. 3. ibi. Secus autem si in bonis stabilibus, parens vero loco quotæ istorum tantam pecuniam assignat, quoniam ista dicitur pretium istorum bonorum, tanquam per actum occultum emptionis, & venditionis: ideoque intrant termini textus in dict. l. curabit.

9 Quinto quod usuræ seu interesse, quod debetur venditori ob prærium, vel partem illius non solutam ab emptore, ex æquitate dictæ l. curabit, debetur solum, pro modo, & ratione fructuum, seu pro rata, & estimatione illorum, quos venditor percepisset, ad partem pretij non soluti correspondentium, propter æqualitatem inter emptorem, & venditorem servandam, neutiquam vero, ad rationem solidi pro libra; liquidando, seu computando in hunc modum, scilicet, quod si emptor solverit duas partes pretij, & tertiam retinuerit, teneatur restituere, non interesse illius tertie partis ad rationem solidi pro libra; sed solum tertiam partem estimationis, vel valoris fructuum perceptorum. Ita ex literali dispositione text. in d. l. curabit Cod. de action. empt. tradunt communiter scribentes ad d. text. Navarr. cons. 21. sub. tit. de usur. lib. 5. Mantica de tacit. & ambig. lib. 4. tit. 24. num. 5. Covarrub. var. resolut. lib. 3. cap. 4. in princ. num. 2. Afflict. decis. 20. num. 4. Surd. consil. 121. num. 19. & seq. Rot. decis. 132. num. 2. p. 4. recentior. Gratian. disceptat. 523. nu. 31. Joannes Petrus Actolin. resolut. 88. num. 19. cum seq. Fab. in codic. tit. de usur. de finit. 8. & 13. nu. 11. & de finit. 35. Tondut. Sanleger. quest. & resol. civil. cap. 21. num. 13. Leotard. de usur. quest. 27. nu. 2. & per tot. Olea. tit. 6. quest. 2. num. 13. Xammar. rer. judicat. de finit. 3. num. 1. & per tot. cum Sen. decis. Sperel. decis. 118. nu. 61. 65. & 72. Staiban. de interesse lib. 2. tit. 9. quest. 1. num. 91. cum seq. 101. & 126.

10 Et expressissime declaravit noster Regius Senatus in illa Sindici loci de Analech Tarraconen Diceces. ex vna, & Nobilis Eli-

6
 Elisabethis Meca, & de Cardona, die 11. Maij 1676. Referente literatissimo Josepho Aleny, ibi: *Constat etiam certum esse de jure, quod quando venditor rem tradit emptori, & hic pretij partem non solvit, sed rem, & pretij partē habet, teneri venditori, ad pretij partem non solutam una cū interesse PRO RATA, ET ESTIMATIONE FRUCTUUM, quos venditor percepisset ad partē non solutā correspondentiē propter aequalitatem inter emptorem, & venditorem servandam ne emptor cum jactura venditoris locupletetur: & ideo cum pretium venditionis dictae retrodecimae fuerit sexmille librae, emptor ab anno 1631. in posterum illam habuit, & fructus percepit, & factis tribus partibus aequalibus pretij duas tantum solvit, scilicet quatuor mille libras, & tertiam partem, scilicet bis mille libras non solvit, sequitur teneri dictos Nobiles conjuges Meca dictas bis mille libras solvere cum interesse à die possessionis adeptae, PRO RATA, ET ESTIMATIONE FRUCTUUM DICTAE RETRODECIMAE AD DICTAM TERTIAM PARTEM CORRESPONDENTIUM, VIDELICET CVM TERTIA PARTE VALORIS FRUCTUUM PERCEPTORVM, &c. Et in conclusione d. R. sen. ibi: Una cum interesse dictarum bis mille librarum, AD QUOTAM, ET PRO MODO FRUCTUUM PERCEPTORVM, ex dicta retrodecima ad illas correspondente dicti interesse liquidatione in decreto executionis, aut alia ulteriori liquidatione reservata, &c.*

II In tantum proxime stabilita procedunt, quod si emptor nullos percepisset fructus (dummodo non dolo malo eos percipere desisset) nullas usuras, vel interesse restituere teneretur, & hoc maxima cum ratione, cum istae usurae vel interesse, non ratione morae, sed ratione fructuum perceptionis debeantur ut constat ex ipsa contextura d. l. curabit, & unanimiter docent. Salicet. in l. in minorum cod. in quibus caus. restituit. in integr. neces. Castrens. in l. Julian. §. ex vendito ff. de actio. empt. Corneus conf. 59. lib. 3. & conf. 145. lib. 2. Cagnol. in d. l. curabit sub. num. 26. Covarrub. var. resol. lib. 3. cap. 4. sub. num. 3. Censal ad Peregrin. artic. 26. vers. si ergo pag. 194. Rot. coram san. mem. Greg. decis. 347. num. 4. & seq. & coram Card. Otthobon. decis. 2. num. 2. Mansius consult. 58. num. 49. Sabel. var. resolu. cap. 84. num. 24. Staiban de interesse lib. 2. tit. 9. quest. 1. nu. 91. cum seq. Sperel. decis. 118. sub. num. 71. latè Hermosilla glos. 2. l. 28. tit. 5. part. 5. pag. 558. num. 31. cum seq. ad 37. cum pluribus ibi citatis Olea tit. 6. quest. 2. num. 31. in fin. ibi: Ita ut si nulli extra culpam vel negligentiam emptoris non percipiantur, non debeantur usurae, &c. Doctissime Leotard. de usur. quest. 27. num. 2. & num. 23. ibi: Sed respondeo verum quidem esse in casu d. l. curabit, usuras non venire propter moram, sed ex comuni Iurisperitorum censu illas deberi; etiamsi nulla mora in solvendo pretio facta sit per emptorem, dummodo rei usum ha-

habuerit, & perceperit fructus. Etenim in hoc genere, tantum inspicitur an emptor habuerit facultatem percipiendi fructus, &c. Et ibi: Non ergo in specie d. l. usura debentur quia venditor dominium retinuerit ut male Azor. putat, sed ex eo quod venditor fructus percepisset ut dictum est, &c. Et dixit Reg. Sen. in prememorata causa etsi non expresso motivo.

12 His præjactis animadversionibus. quæ tanquam ex veridicis jurtis elementis ortæ, nullam quamvis minimam admittere valent obnubilationem, evidens, & concludens eformari valet demonstratio. Interesse quod debetur ratione legati certæ, & determinatæ quantitatis pro legitima facti commensuratur, & liquidatur juxta terminos, & cancellos legis curabit Cod. de action. empti. ut plenissime probatum relinquo supra n. 7. & seq. sed interesse quod debetur juxta terminos, & cancellos d. l. curabit debetur, & liquidatur non ad rationem solidi pro libra quantitatis debitæ; sed ad modum, & rationem fructuum perceptorum, vel ad ratam, & æstimationem illorum ad partem prætij non soluti correspondentium, ut etiam stabilitum remanet sup. n. 9. & seq. Igitur interesse quod debetur ratione legati certæ quantitatis pro legitima facti, non est computandum, nec liquidandum ad rationem solidi pro libra illius quantitatis legata, sed ad modum, & rationem fructuum ab hærede preceptorum, & ad ratam, & estimationem illorum ad quotam corporum fructiferorum legitime correspondentium.

13 Quid plura? Sed audi nunc communem Doctorum scholam terminanter hanc consequentiam confirmantem, & inter alios sunt Alexan. cons. 69. n. 2. volu. 1. Rip. in l. fideicommiss. n. 145. ff. ad trebell. Cavalc. de usufruct. sub. nu. 31. Olasch. decis. 143. nu. 3. Serafin. decis. 1406. num. 7. Giurba. in consuetud. Senat. Messanen. cap. 4. glos. 4. part. 1. num. 16. Angel. cons. 101. num. 1. Cephal cons. 56. num. 49. & seq. Tiraquel. de revocand. donat. verb. revertatur num. 270. Bertrand. cons. 301. num. 3. lib. 2. & cons. 201. num. 3. & cons. 322. num. 3. part. 1. lib. 3. Petra de fideicommiss. quest. 15. num. 32. Joannes Baptista Lupus in coment. ad l. curabit cod. de act. empt. coment. 1. §. 7. num. 163. Corneus cons. 265. nu. 1. lib. 1.

14 Scipio Rovit. consil. 20. num. 6. in fin. ibi: Et hoc casu puto sine dubio quod debebitur etiam interesse huius legitime à die mortis testatoris VS QVE TAMEN AD CONCVRRENTEM QVANTITATEM FRVCTVVM PERCEPTORVM EX ILLA RATA CORPORVM HÆREDITARIORVVM, cujus loco venit danda pecunia iuxta terminos legis curabit Cod. de act. empt. cum enim dicta pecunia sit subrogata in locum corporum, quemadmodum filius ex corporibus percepisset fructus, eodem modo debet percipere interesse ex pecunia

quia loco corporum subrogata, quia subrogatum debet sortiri naturam eius in cuius locum subrogatur l. si eum §. qui injuriarum ff. si quis cautione §. fuerat inst. de actione l. Parabolani Cod. de episc. & cler. cum vulgat. ita in proprijs terminis huius casus consuluit Alexander.

15 Idem Rovit. consil. 21. sub. num. 2. ibi: Nam in casu illius decisionis agebatur de legitima consistente in pecunia, non quia in hereditate non remansissent corpora producentia fructus, sed quia fuit subrogata pecunia in locum corporum per legatum factum ducatorum 2000 ff. pro legitima; quo casu in alijs allegationibus affirmari, quod debebitur interesse CORRESPECTIVVM AD FRUCTVS, qui perciperentur ex rebus, & corporibus hereditarijs, & propterea in dicta decisione fuit dictum deberi fructus à die mortis, illudque fuit liquidatum HABITO RESPECTV AD FRUCTVS, qui percipi potuissent ex bonis hereditarijs ut testatur idem Preses in finalibus verbis predictæ decisionis, quod si pecunia non fuisset subrogata loco corporum producentium fructus (utique quia pecunia non producit fructus non fuisset locus condemnationi ad interesse, & sic in tantum ibi S. C. habuit pro vero quod deberetur interesse à die mortis, in quantum interesse esset CORRESPECTIVVM AD FRUCTVS, qui percipi potuissent ex rebus hereditarijs: Ergo si in hereditate non remansissent res producentes fructus, cum quibus fructibus potuisset commensurari interesse, sequitur, quod non potuisset sequi condemnatio ad interesse.

16 Andreol. controvert. 315. num. 4. ibi: *Que conclusio procedit etiam si legitima fuerit à patre relicta in pecunia existentibus tamen in hereditate bonis fructiferis, nam cum tunc illa pecunia relicta pro legitima, sit subrogata loco corporum hereditariorum fructiferorum, tunc fructus debentur habita ratione ad ipsa corpora hereditaria fructifera, & filius cui fuit relicta legitima in pecunia, debet habere fructus, quos percepisset si legitimam habuisset in prædijs Alexander cons. 69. circa fin. lib. 1.*

17 Vincentius de Franchis decis. 16. sub num. 13 ibi: *Et sic per Sacrum Consilium referente Domino Cesare Vitello Regio Consiliario, fuit liquidatum interesse, HABITO RESPECTV AD FRUCTVS, qui potuissent percipi ex bonis hereditarijs die 28. Iunii 1574. Scanapeco Actuario. Huiusdem verbis utitur Carol. Anton. de Luca. in observat. ad. d. decis. 16. nu. 2. vers. occurritur.*

18 Iosephus de Rosa consult. 29. sub. num. 79. ibi: *Hoc enim casu, quia pecunia datur loco corporum, qui fructus pariunt, utique debentur fructus ad illam rationem, quam ex corporibus ipsis, filius esset habiturus, & ita Alexand. intelligunt Gratian. d. cap. 688. num. 11. & seq. qui alios citat. Thomàs. d. decis. 87. num. 11. Girba glos. 4. par. 1. nu. 16. & alij sup. citati, &c.*

19 Stephanus Gratian. *discep. forens. cap. 688. nu. 11. ibi*: Neque obstat, quod etiam ex legitima consistente in pecunia debeantur fructus. Alexander *cons. 69. n. 3. lib. 1.* quia loquitur, quando quantitas fuit subrogata loco bonorum debitorum pro legitima, si enim filius acceptavit quantitatem pecunie pro sua legitima, quam non tenebatur recipere, iuxta *l. scimus Cod. de inoff. test. non sibi praeiudicat quo ad fructus*, nam acceptando talem quantitatem, videtur consentire, quod heres pro rata dicte quantitatis retineat bona hereditaria aequivalentia, ex quibus si dictus heres fructus percepit, dicitur re ipsa esse in mora, quo ad hoc, ut ipsi filio teneatur **AD VSVRAS ÆQVIVALENTES AD PRÆFATOS FRUCTVS**, prout ita declarat idem *Alex. cons. 69. n. 3. ante fin. vers. Accedit, & n. 4. vers. Addens ad eorum confirmationem lib. 1.* Et ita etiam allegando *Alexand. intelligitur Peregrin. de fideicom. artic. 36. num. 69. vers. Vbi sic voluit, & vers. Et sic in legitima in quantitate fol. 336.* ubi etiam adducit *Franch. decis. 16. num. 11. vsque ad 14.* ubi etiam loquitur de legato quantitatis facto pro legitima, in qua erat filia instituta loco corporum hereditariorum ipsi debitorum, pro ut etiam latius declarat *Capra cons. 6. num. 8. & cons. 153. per tot*, ubi quod non mirum si fructus veniunt hoc casu, quia talis quantitas fuit subrogata loco stabilium, qua fructum reddebant, quasi tunc resulet quidam contractus permutacionis, seu vendicionis & emptionis, cum filia, qua acceptavit legatum quantitatis loco bonorum, unde debet habere fructus in recompensationem damnorum, exemplo venditoris iuxta *l. curabit, Cod. de act. emp. & ita etiam bene declarat Ruin. &c.*

20 Joannes Baptista Stayban. *de interesse lib. 2. tit. 2. quest. vnic. num. 17. ibi*: Et in hoc casu indubitanter affirmo, deberi filio interesse dicte legitime in pecunia consistentis, à die mortis patris absque alia interpellatione, **VSQVE TAMEN AD CONCVRRENTEM QVANTITATEM FRVCTVVM PERCEPTORVM, EX ILLA RATA CORPORVM HÆREDITARIORVM** cuius loco fuit assignata pecunias iuxta terminos, *l. curabit, Cod. de act. empt.* ea ratione, quia cum ipsa pecunia sit subrogata in locum corporum hereditariorum, quemadmodum filius ex dictis corporibus fructus percepisset, eodem modo debet obtinere interesse ex dicta pecunia loco corporum subrogata, cum subrogatum debeat sequi naturam eius in cuius locum subrogatur. *l. si eum, §. iniuriarum, &c.*

21 Cardinal. de Luca *lib. 9. de legitima discurs. 26. num. 11. ibi*: Si enim assis hereditarius consistit in bonis fructiferis, tunc ab instanti mortis parentis, etiam absque interpellatione, vel mora decurrunt fructus ipso iure, utpote sequela dominij, non autem ratione mora; Secus autem si consistit in pecunia, vel in mobilibus, alijsque bonis infructiferis, vel eo

consistente in utraque specie DEBENTVR FRVCTVS SOLVM PRO-
PORTIONABILITER, ET PRO RATA, vt distinguendo habetur
apud Ottobon. decis. 12. 38. & 81. decis. 248. part. 1. recentior. in ave-
nionen. pecun. 10. Decembris 1656. & 5. Aprilis 1657. coram Verospio. &
in alijs frequenter. &c.

22 Cardinal. de Luca lib. 1. de feudis disc. 108. num. 43. ibi:
Et quidem probabilius visum est, quoniam equivocum videtur in hoc pro-
cedere cum terminis legitima, pro qua currunt fructus ipso iure, absque
mora, cum id proveniat ratione dominij fructuum productivi; eo quia
legitima dicitur quota bonorum, respectu tamen bonorum fructiferorum,
AT QVE AD ILLORVM RATAM, iuxta terminos, & proportionem
textus, in l. curabit, Cod. de action. empt. &c.

23 Idem de legitima disc. 26. num. 13. in fine, versi. Verum, ibi:
Verum id non tollebat difficultatem circa cursum fructuum, qui isto casu
debentur, quoniam vt bene advertit Leonardus de usur. d. quaest. 18. nu-
mer. 21. & advertitur in dict. sua materia sub tit. de usur. ac etiam sub
tit. de dote occasione agendi de fructibus dotis constituta, vel constituenda,
isto casu lex occultat quemdam implicitum contractum emptionis, & ven-
ditionis, ideoque illa pecunia in qua legitima praestanda est, dicitur pre-
tium bonorū fructiferorum, in quibus de stricto iure, legitima debita esset,
ET CONSEQUENTER QUOAD MENSURAM, SEV RA-
TAM FRVCTVVM EORVNDEM BONORVM DEBITI
SINT FRVCTVS RECOMPENSATIVI, iuxta terminos tex-
tus in l. curabit cod. de act. empt.

24 Idem de Luca de usur. lib. 5. disc. 33. num. 3. ibi: Dicebam
conclusionem praedictam de fructibus ipso iure absque mora debitis pro le-
gitima, procedere in ea rata, qua tanquam quota bonorum debetur ex bonis,
& iuribus fructiferis, quasi quod ille cui legitima debetur, obtineat fru-
ctus illius rata bonorum iure dominij quam lex ei refert. Vnde propterea
quoties consistit in pecunia de sui natura sterili, & infructifera, dicta ra-
tio non intrat, cum fictio non possit excedere veritatem, neque accessiones
possint esse maiores, quam essent illi fructus, qui iure dominij ex ipsis bo-
nis perciperentur ad instar fructuum recompensativorum, ex l. curabit.
vt in specie usurarum, seu fructuum legitima in pecunia habetur apud
Ottho. decis. 38. & 81. num. 5. & seq. in Avenionen. pecuniaria. 10. De-
cem. 1646. & 5. Aprilis 1647. Verosp. quarū secunda est decis. 39. p. 10.
rescent. Malevitana bonorum 10. Maij 1652. Meltio. decis. 248. num.
11. part. 11. recent. & in alijs. Quoties tamen ipsa bona hereditaria ex
quibus ea detrahenda est, in pecunia, alijsque rebus de sui natura in-
fructiferis consistunt, secus autem si in bonis stabilibus, parens vero loco
quota istorum, tantam pecuniam assignat, quoniam ista dicitur praetium
isto

II

istorum bonorum, tanquam per actum occultum emptionis & venditionis, ideoque intrant termini textus in d.l. curabit ex cuius equitate debentur fructus recompensativi, AD LIMITES EORVM QVI EX DICTIS BONIS PERCIPIVNTVR, ex deductis per Leotard. &c.

25 Idem de Luca libr. 6. de dote disc. 110. num. 5. ibi: Neque quod legitima fructus debeantur ipso jure statim sequuto obitu parentis, absque alia interpellatione ex mora irregulari Franch. & addentes decis. 12. & 13. Surd. decis. 15. Merlin. de legit. lib. 2. titu. 1. quest. 1. num. 11. & seq. Burat. decis. 165. quia id procedit in ea legitima quota, & portione quae juris ministerio debetur ex omnibus bonis hereditarijs quatenus sint fructifera, ET PRO EA RATA FRUCTVVM quos ipsa bona producant, quia tales fructus non sunt interusuria, neque usura consequendae jure creditoris, sed sunt illi fructus quos jure dominij filius ex ea bonorum rata percepisset, si statim sibi tradita essent, secus autem ubi hereditas consistit in pecunia, vel alijs bonis, & effectibus infructiferis ut per Ottobon. decis. 88. num. 5. & seq.

26 Et ibid. num. 6. vers. Sed si summa ibi: Sed si summa relicta adequaret, tunc intrat regula illa de prestadis fructibus AD NORMAM ET PROPORTIONEM BONORVM ut supra, & ad illam rationem quam ipsorum bonorum fructus important, quamvis pater, vel avus loco portionis bonorum pecuniam pro legitima reliquerit, quia tunc pecunia est pretium bonorum, ideoque ex ratione textus in l. curabit fructus recompensativi debentur ut in puncto, &c.

27 Rota Rom. eoram Otthobon. decis. 81. in qua, & in decis. 12. & 38. Responderunt Domini liquidandum esse interesse legitima habito respectu ad fructus perceptos ex corporibus hereditarijs pro legitima debitis, & illi correspondentibus, & non ultra, & num. 8. & 9. d. decis. 81. sic prorumpit ibi: Doctores vero allegati ab informantibus pro DD. del Nero plures loquuntur, quando hereditas consistit in bonis fructiferis, vel quando fuit legata in pecunia, quo casu fructus debentur, pro quantitate perceptorum ex bonis hereditarijs, & in similibus terminis bonorum fructiferorum, aut quantitatis subrogata loco eorundem bonorum loquuntur Alexand. &c.

28 Tam juridica consequentia etiam nostri Sacri Senatus asilo tuetur, pro ut dixit, & declaravit in illa Nobilis Don Melchioris de Villalpando, & de Latraz, contra Nobiles conjuges Don Ludovicum, & Eleonorem de Sabater & Agullana, die 17. Martij 1671. referente nostri temporis Papiniano Don Michaelē de Calderò, Actuario Paulo Riembau ibi: His igitur, & alijs meritis processus attentis, & alias sua Excelentia conclusionem in Regia Audientia factam insequendo, sententiat, pronuntiat, & declarat

condemnandum fore, & esse, pro ut cum presenti condemnat dictum Nobilem Melchiorem de Villalpando, uti heredem dicti agregij comitis de Atarès pro tempore tamen quo dictus agregius Comes fuit usufructuarius dicta Nobilis Eleonoris de Agullana, per ipsius mortem, ad solvendum dicta Nobili Eleonori, & Ludovico de Sabater interesse legati decem mille librarum, in moneta currenti relictæ per dictam Nobilem Eleonorem de Agullana, dicta Nobili Eleonore filia sua, PRO EQUIVALENTI VALORE FRUCTUUM LEGITIMÆ paternæ, & maternæ debita dicta Nobili Eleonori de Sabater, INTRA TAMEN LEGITIMÆ VIRES, dicta legitima interesse, valoris fructuum, temporis à quo, & aliorum forsan liquidandorum, liquidatione reservata in decreto executionis, seu alia ulteriori liquidatione, &c.

29 Nodū autoritatibus, & rationibus supradictis, fulsitur præfata consequentia, verum etiam hoc alio juridico fundamento: Nam certa juris regula est, quod debitum legitimæ aficit omnia corpora hereditaria tam infructifera, quam fructifera, & de omnibus corporibus tam infructiferis, quam fructiferis pro rata debetur, exemplo quartæ falcidæ, quæ non ex illo vel alio legato detrahitur, sed ex singulis legatis pro rata defalcatur *l. cum queritur Cod. de inoficios test. l. libertis qui solvendo ff. de bon. libertor.* Bartol. in *l. in quartam colum. ult. ad l. falcid.* Peregrin. *de fideicomis. art. 36. num. 24. cum seqq. & conf. 95. num. 2. volum. 2.* Aretin. *conf. 155. num. 10.* Paul. de Cast. *conf. 204. colum. 1. lib. 1.* Ruin *consil. 59. num. 1. volum. 4.* Mennoch. *de arbitrat. casu. 163. num. 17. & 18.* Gratian. *discep. 688. num. 25.* Cyriac. *contr. 2. num. 80. & controvers. 6. nu. 11.* Hodierna *controver. Forens. cap. 21. num. 16.* Cardinal. de Luca *lib. 9. de legitima disc. 26. num. 13.* Igitur quia ratione partis legitimæ, quæ debetur in bonis infructiferis, & cui dicta bona infructifera correspondent nullum deberi, nec liquidari potest interesse, cum ex bonis infructiferis nullum interesse debeatur, ut stabilitum remanet *sup. nu. 5.* Et terminanter dixit Rot. *part. 11. rescent. decis. 248. num. 11. ibi: Fructus autem respectu illius partis legitima, quæ consistit in pecunia, ut minimè debeantur, articulo mature discusso firmavit Rota in Romana legitima del nero 4. Julij 1646. coram eminentissimo Cardinal. Ottobono.*

30 Huius fundamenti vis corroboratur, ex eo quod communis DD. schola docet: quod quando in hereditate non sunt corpora fructifera, nullum debetur interesse quantitatis pro legitima legata, ea de ratione, quia pecunia, & corpora infructifera non pariunt interesse sine detestabili vitio usuræ, ut supra firmavi *num. 5.* Sed id quod dicitur de toto quoad totum, dicitur de parte quoad partem *l.*

que

que de tota, ff. de rei vindic. Olea. tit. 5. q. 4. n. 5. cum vulgat: Igitur quia pro illa parte legitimæ, quæ debetur, & detrahenda est ex bonis infructiferis, illisque correspondet, nullum potest esse debitum interesse. Tum quia dictum interesse in mera æquitate fundatur, illiusque ratione debitum est, ut stabilivi n. 6. & alijs; sed nulla equitas viget, bene vero iniquitas, hæredē solvere debere fructus de re, quæ non producit, nec ipse percepit, premaxime cū tota hujus interesse præstatio ex fructuum productione, & perceptione dependeat, & proveniat: Igitur quia solum potest esse debitum interesse ad modum, & rationem fructuum ab hærede perceptorum, & ad ratam, & æstimationem illorum ad quotam corporum fructiferorum legitimæ correspondentium.

31 His sic absolutis evidenter inferitur, in casu contentioso nullam posse fieri condemnationem, seu prenti interesse liquidationem, in favorem Reverendæ aduersantis, cum neutiquam constet (ut justificare tenebatur Reverenda Adversans) quæ sint corpora hæreditatis fructifera, quanti fructus ex illis nascantur, & quanti sint illi quotæ legitimæ correspondentes, quibus non constitis nec probatis, nulla liquidatio, aut condemnatio sequi potest, prout in terminis interesse debiti ex dispositione dict. l. curabit (quod est idem ac illud de quo in præsentis disceptatur, ad tradita supra nu. 5. & alijs) firmanunt Sperellus decis. 118. nu. 78. ibi: *Id facili negotio probare poterat Orontia, ad quam onus liquidandi fructus spectabat, ut in puncto firmavit Rota, &c.*

32 Rot. Rom. coram Coccin. decis. 1401. num. 1. ibi: *Post resolutionem factam 25. Octobris superioris anni, quod fructus recompensativi erant debiti, iuxta quantitatem quot annis perceptam. Dubitavi solum D. Didaco informante, an, & ad quam summam sint liquidandi fructus, & Domini resolverunt, ad nullam summam esse liquidandos, quia nihil fuit probatum pro parte Equitis petentis ad fructus, ad quem spectat onus liquidandi, ut in eadem decis. dicitur. Et infra num. 6. ibi: Ex quibus cum onus liquidandi spectet ad petentem fructus recompensativos, ex deductis in d. decis. facta 25. Octobris præteriti, merito fuit resolutum fructus ad nullam summam esse liquidandos.*

33 Marcus Antonius Sabellus Var. resolut. cap. 84. num. 30. ibi: *Tamen, quando non fuerunt taxati, neque conventi indigent legitima liquidatione fienda citata parte, cum possit peti tantum ad fructus perceptos, & non ultra, adeo ut non facta tali liquidatione nulla potest sequi condemnatio Gratian.*

34 Gratian. discept. forens. cap. 716. num. 1. & 2. ibi: *Liquidatio requiritur, ad hoc ut debeantur fructus recompensativi ratione damnorum,*

norum, & interesse, quia in materia l. curabit Cod. de act. empt. usura possunt solum peti habito respectu ad fructus perceptos, & non ultra juxta comunem opinionem de qua testatur Socin, &c. Quo stante non potest sequi aliqua condemnatio quo ad dictas usuras, nisi prius facta tali liquidatione Bald. &c.

35 Et in ipsismet nostris terminis legati facti pro legitima (preter quam, quod omnes DD. de materia tractantes, id tanquam verissimum sponunt, vt videre est apud Auctores supra transcriptos, nec vllum in contrarium recognovi, etsi plures revolverim) firmiter tenet Cardinal de Luca lib. 6. de dote disc. 101. num. 6. ibi: *Ceterum, in hoc puncto decisio pendere videtur ex facto, in quo inspicienda est qualitas bonorum hereditariorum, ex quibus huic nepti legitima debita erat, an scilicet essent de sui natura fructifera, vel potius in toto, seu in parte consistenter in pecunijs, & mobilibus, alijsque bonis infructiferis cum ad istam proportionem, & naturam fructus legitima regulerentur.*

36 Et tanquam iuridicum suposuit noster Sacer Regiusq; Senatus in decisionibus relatis supra nu. 10. & 28. in quibus nulla fuit facta liquidatio, & condemnatio ad interesse, imo illius liquidatio fuit in decreto executionis reservata, quod minimè factum fuisset, si fructuum probatione, & liquidatione non indigeret, cum ad interesse liquidationem, ad rationem solidi pro libra nihil probandum superesset, & superflua essent verba dictarum Regiarum sententiarum quatenus in illis dicitur, solvendum esse dictum interesse, ad quoriam, & pro modo fructuum perceptorum, seu pro equivalenti valore fructuum legitima, intra tamen vires illius.

37 Rursus quia ex quo legitima aficit omnia corpora hereditaria (vt in iure est constans, & firmavi supra num. 29.) est constituta habito respectu ad omnia bona hereditaria, tam fructifera, vt immobilia, census, ac alia jura hujusce generis; quam ad bona non fructifera, vt mobilia, merces, pecunias, & similia, & per consequens volenti consequi fructus illius, incumbit onus probandi, & liquidandi quantitatem legitima, vsque ad quam ex bonis fructiferis est conflata; in tantum quod volens percipere fructus, seu interesse totius pecuniae quantitatis pro legitima legata, quod est idem ac dicere, volens percipere fructus totius legitima, tenetur probare dictam quantitatem pro legitima assignatam, seu legitimam, in totum consistere, seu constitutam fuisse in solis bonis, & juribus fructiferis, & habito respectu ad illa sola dumtaxat, cum quo ad jura infructifera nullum consequi valeat interesse ex stabilitis n. 5. & 29. Pro vt omnia terminanter cum decisione sui Senatus tradit Vincentius Bonden. *coluct. legal. tom. 2. colluct. 21. num. 197. ibi: Illud autem in predicta causa*

causa fuit controversum, spectaret nec ne ad viduam, seu eius hæredes ad consequitionem dictorum fructuum agentes onus probandi, & liquidandi quantitatem legitimæ, usque ad quam, seu conflata ex bonis fructiferis idem fructus debiti erant.

ET AFFIRMATIVE PER SENATVM FVIT RESOLVTVM, Quoniam cum legitima constituatur, habito respectu ad omnia bona hereditaria, tam fructifera, ut immobilia, census, ac alia iura huiusce generis; quam ad bona non fructifera, ut mobilia, merces, gemmas, pecunias, & similia, utpote utrinque corpora hereditaria, omnem defuncti substantiam proferebat; ad l. cum queritur, Cod. de inof. testam. iuncto §. 1. authent. de iure jurand. à morient. præst. plene Giurb. ad Consuet. Messan. cap. 4. glos. 3. part. 1. Merlin. de legitima lib. 2. tit. 1. quæst. 1. ubi concord. censendum est, dotem constitutam (maxime sorori per fratres ut nunc) succedentem loco legitimæ, fuisse commensuratam ad omnia illa bona, tam fructifera, quam in fructifera; & per consequentias, volens percipere fructus, ratione totius dotis, ita succedentis loco legitimæ, quod est idem ac dicere **VOLENS PERCIPERE FRUCTVS TOTIVS LEGITIMÆ, DEBET PROBARE, DOTE, SEV LEGITIMAM IN TOTVM CONSISTERE, SEV CONSTITVTAM FVISSE IN SOLIS BONIS, ET IVRIBVS HÆREDITARIIS FRUCTIFERIS, ET HABITO RESPECTV AD ILLA SOLA DVMTAXAT, veluti præcipuum suæ intentionis fundamentum, utique à quocunque probandum, t. actor, &c.** Et in nn. seqq. usque ad finem omnino videndus.

38 Et maiori de ratione procedit supra stabilita doctrina, cum ex serie inventarij de quo in processu, constet expressimè bona nostri testatoris, nedum consistere in rebus fructiferis, bene vero in infructiferis.

39 Ex quibus omnibus luculenter apparet, quod esto aliquod esset debitum interesse contentiosi legati (quod suppositive tantum dicitur) illud dinumerandum, & liquidandum esset, non ad rationem solidi pro libra dictæ quantitatis legatæ; sed habito respectu ad fructus ab hærede perceptos, in illa quota corporum hereditariorum fructiferorum legitimæ correspondentium, & pro rata, & æstimatione illorum; & consequenter cum in nostro casu non constet quæ sint bona hereditatis fructifera, quos fructus illa producant, quanti sint fructus legitimæ correspondentes, & tandem, usque ad quam quantitatem ex bonis fructiferis sit conflata, nulla liquidatio prætensi interesse fieri valet.

40 Quin obstat motivum Regiæ provisionis à qua consistens in eo, quod debetur interesse quantitatis legatæ pro legitimæ à die puri-

purificatæ conditionis, quoties testatoris hæreditas non omnino in bonis infructiferis consistit: Quia non nego in prefato casu interesse deberis sed quod constanter afirmo est dictum interesse (si forsan in nostro casu deberetur, quod suppositivè tantum dicitur, & non aliàs) non esse liquidandum ad rationem solidi pro libra, vt fuit liquidatum, sed pro modo, & ratione fructuum ab hærede perceptorum, in illa quora corporum hæreditariorum fructiferorum legitimæ correspondentium.

Quare, &c. Salvo, &c.

SALVATOR GRAELL.

*Sunt confirmatae Provisio a qua ut no-
tatur in principio.*